

Žáci byli vedeni k získávání vědomostí a praktických návyků v oblasti ochrany zdraví a životů při každodenních činnostech. Inspektoři zjistili, že inspektované školy v 93 % u žáků vytvářejí praktické dovednosti v chování v rizikových situacích v dopravě, v 89,6 % praktické dovednosti předcházení situacím ohrožujícím zdraví a v 83,5 % praktické dovednosti chování v případě ohrožení zdraví.

Index úrazovosti (počet úrazů na 100 žáků) se meziročně zvýšil z 2,58 na 2,80. Nejvíce úrazů v základních školách se stalo při skupinové činnosti v rámci tělesné výchovy a o přestávkách, nejčastěji uváděnou příčinou byla nešťastná náhoda.

Součástí inspekční činnosti bylo sledování spolupráce školy se školní jídelnou s cílem rozvoje zdravých stravovacích návyků. Jako obvyklé způsoby spolupráce se ukázaly účast vedoucí/ho školní jídelny na poradách a na akcích školy a spolupráce při řešení podnětů a stížností vztahujících se ke školnímu stravování. Z dalších forem spolupráce byla zjištěna spolupráce školy a školní jídelny při osvojování praktických dovedností v oblasti vytváření zdravých stravovacích návyků a také spolupráce při přípravě jídelních lístků. Při sestavování jídelních lístků bylo uvedeno, že v 70 % inspektovaných škol spolupracovali strážníci a v 65,6 % byly do jídelního lístku na návrh strážníků zařazeny nové pokrmy. Vedoucí školní jídelny komunikovali se strážníky přímo (96,5 % inspektovaných škol), dalšími způsoby byly písemné podněty, školní parlament nebo stravovací komise. Komunikace s rodiči nebo zákonnými zástupci probíhala nejčastěji telefonicky, osobně, prostřednictvím webových stránek, přes email nebo písemně. Přes informační elektronický systém to bylo jen ve 21,8 % škol.

Výživa člověka je součástí životního stylu. Významně ji ovlivňuje společnost, její tradice a ekonomická úroveň. Vzdělávání v oblasti výživy by mělo patřit k stěžejním okruhům základního vzdělávání a „výživová gramotnost“ by měla být nezbytnou součástí základní gramotnosti člověka. Významnou úlohu má poznání, které zajišťuje rodina a zvláště pak škola. Školní stravování, kromě své základní funkce nasycení strážníků, může a mělo by být nositelem šíření zdravého životního stylu ve výživě.

Pro základní školy je při zaměření se na výživu cílem RVP „učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný“. Výživa je zde přímo obsažena ve vzdělávacích oblastech Člověk a jeho svět, Člověk a zdraví.

Žák by měl umět dávat do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňovat zdravé stravovací návyky, usilovat v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví. Školní jídelna tak v uvedeném procesu plní své poslání. Propojení výuky ke zdravému způsobu výživy ve škole a její aplikace ve školní jídelně je proto zásadní.

Inspekční činnost v základních školách byla proto zaměřena nejen na vlastní kontrolu školního stravování, ale rovněž na hodnocení poskytované stravovací služby včetně jejich edukativních dopadů.

Oběd u žáků základních škol má zajistit příjem třetiny celodenní stravy, proto je důležité, aby mu byla věnována náležitá pozornost. Nárok na zajištění školního stravování mají žáci základních škol v době pobytu ve škole.

Kontrola ukázala, že v základních školách se v průměru stravuje 83 % přihlášených dětí. Pravidla školního stravování jsou nastavena vnitřním řádem, odpovídají školskému zákonu a jsou s nimi seznámeni zákonní zástupci nezletilých žáků. V jednom jediném případě vnitřní řád neobsahoval podmínky a pravidla pro poskytování školního stravování. Ve všech kontrolovaných subjektech rozsah poskytovaných služeb odpovídal vyhlášce o školním stravování, 23,6 % školních jídelen zajišťuje i dietní stravování v případě potřeby, 11,6 % přistupuje k zavedení dietních jídel odmítavě a 9,3 % umožňuje stravování formou donesené stravy. Ve všech kontrolovaných subjektech bylo zajištěno informování o alergenech, a to formou informace i jídelních lístků. Ve školách byl zajištěn také pitný režim, v případě 18 % inspektovaných subjektů trvale během celého dne, u ostatních v době podávání oběda. Na-